

Σωτήρη Π. Τουφίδη

Το Χρονικό της Καλλιθέας

(Από την Εθνική Αντίσταση)

Με πρόλογο του Λάμπρου Μάλαμα

1985

ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

Σωτήρη Π. Τουφίδη

Το Χρονικό της Καλλιθέας

(Από την Εθνική Αντίσταση)

1940 — 1944

Μαρτυρίες και ντοκουμέντα

Ένα συγκλονιστικό εγχείρημα

από τον αγώνα του ΕΛΑΣ

στην Ήπειρο 7)9)44

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ Δ/31504

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 19-10-95

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 94953

Ο διοικητής του 85 Συν)τος του ΕΛΑΣ
αριστερά Γ. Καλλιανέσης (Μεσίνης)
εμπνευστής του εγχειρήματος της Καλλιθέας
και δεξιά ο αρχηγός της Ομάδας θανάτου
Χ. Ζδράβος

Σκαμνέλι. Το Επιτελείο του 85 Συντάγματος
του ΕΛΑΣ. Άνοιξη 1944

«Σύντροφε,

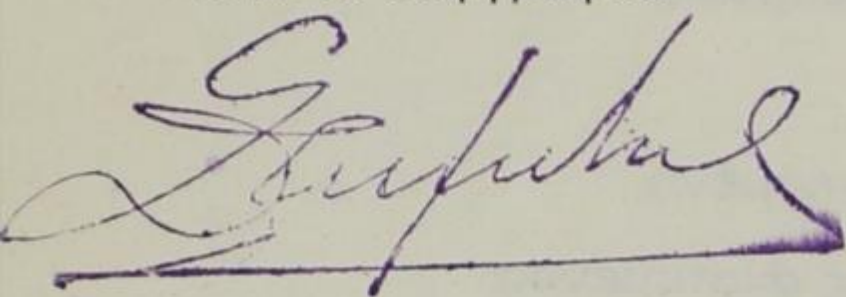
όπου πας και περπατείς
τη γη μας να πατείς σεμνά
και ν' αλαφροδιαβαίνεις.
Τ' είναι ο τόπος μας όλο νεκρούς
σπαρμένος,
κάθε πέτρα μας αιματοβαφτισμένη,
κάθε μέτρο γης κι από 'νας σκοτωμένος,
ένας σύντροφος πού 'πεσε
πολεμώντας για τη λευτεριά
για του λαού το δίκιο».

Βασίλης Ρώτας.

Κάθε αντίτυπο

υπογράφεται,

από το συγγραφέα

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'Σταυρίδης', written over a horizontal line.

Κοπιράιτ:

Παράρτημα της Οργάνωσης

Π.Ε.Α.Ε.Α. Κόνιτσας

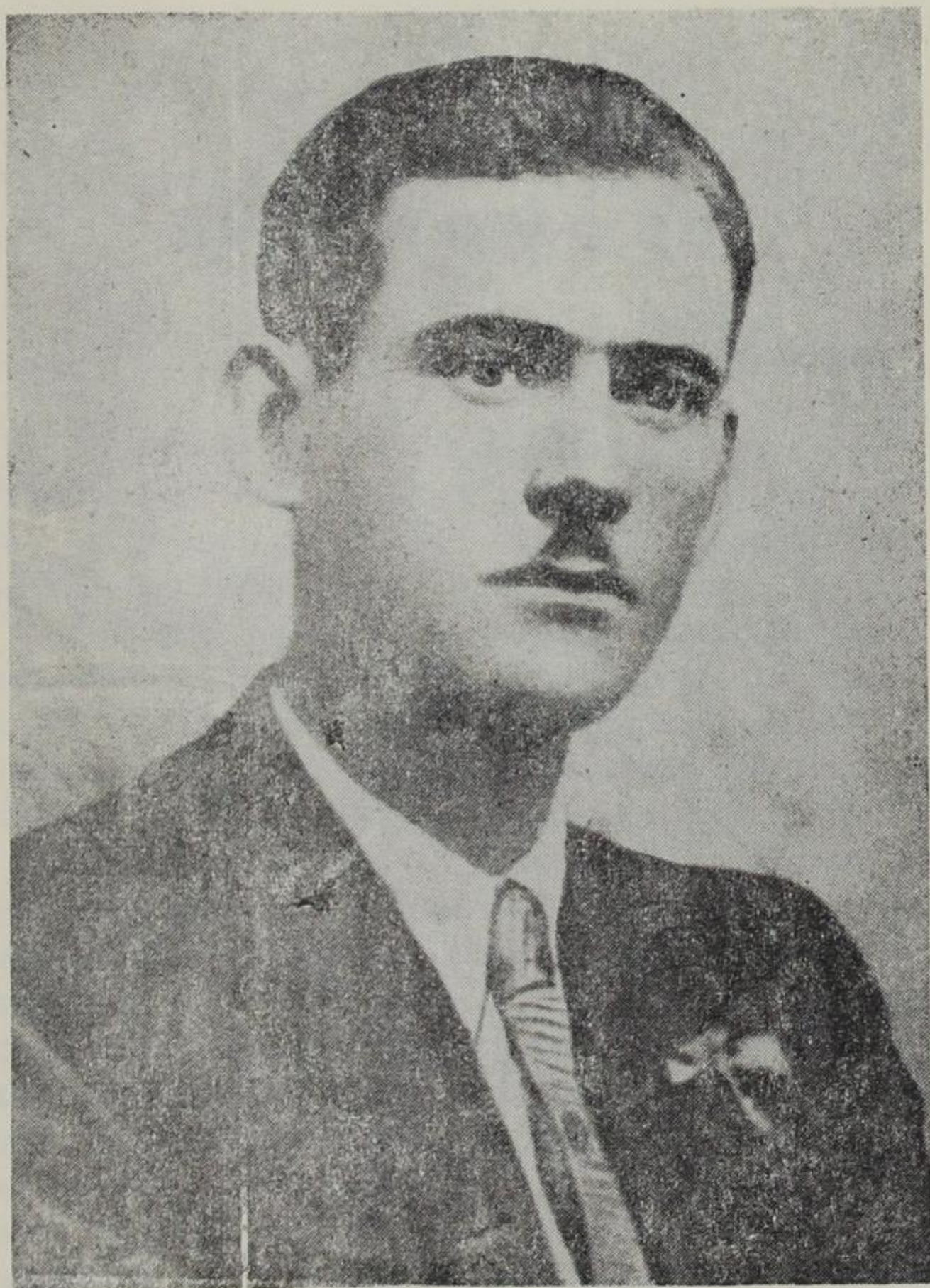
Στον ήρωα Λάζο Οικονόμου

που έπεσε πολεμώντας. . .

Στους συντρόφους του

και σ' όλους

τους Ελασίτες αγωνιστές

Ο ΛΑΖΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
που έπεσε ηρωικά
στο χάνι, ορμώντας
να συλλάβει το διοικητή
των ναζιδων

Πρόλογος

Του Λάμπρου Μάλαμα

Το χρονικό στο χάνι Καλλιθέας (7 - 9 - 44) ήταν ίσως η πιο χτυπητή, η πιο παράτολμη ενεργειακή αντιστασιακή πράξη του 85 Συντάγματος ΕΛΑΣ στην Ήπειρό μας.

Πολλούς βέβαια μικρούς και μεγάλους πολεμικούς άθλους επιτέλεσε τότε η Αντίσταση του λαού σε όλη την Ελλάδα. Άλλοι γράφτηκαν κι άλλοι παραμένουν άγραφοι. Μα της Καλλιθέας όσο μικρός άθλος κι αν ήταν, πέρασε στο μύθο και στο θρύλο.

Ήταν μια εποχή, όχι βέβαια σαν τη σημερινή όπου, οι συρμοί της αντιπνευματικής πεζούλιστικής ζωής σε μια κοινωνία, ατομικιστική κι αδιάφορη που ισοπεδώνει τις όποιες εθνικές και λαϊκές αξίες και προπάντων τις αρετές της γενναιόφρονης ψυχής, του νεώτερου ελληνισμού μας. Ήταν εποχή που γέννησε κι ανάδειξε μεγάλες αξίες κι αρετές, στα χρόνια της Εθνικής μας Αντίστασης, ενάντια στους ξένους επιδρομείς. Μα όσο κι αν τα ιδεώδη αυτά περιφρονούνται. . . θ' αναγεννιούνται αιώνια, σαν οι σπίνθες απ' τη στάχτη και θα φωτίζουν τις γενιές του μέλλοντος. Γιατί, ο σπόρος τότε, ρίχτηκε βαθιά, και θα ριζοβολεί, θ' αναβλασταίνει καρπούς των πιο υψηλών εθνικών ιδανικών.

Ξ Ήταν εποχή όπου, η ομοψυχία, ο ηρωισμός, κ' η αυταπάρνηση των παλικαριών, είχαν φτάσει

στην αποθέωσή τους· και δεν περιγράφετ' εύκολα, ούτε κι από την τολμηρότερη φαντασία, κι ούτε μετριέται, παρά μόνο με μέτρα υπεράνθρωπα και μυθολογικά.

Ήταν η εποχή μιας παλλαϊκής ανάτασης, του πάθους, της πίστης και της συνέπειας στην ιδέα του γενικού λυτρωμού. Τότε που είχε κορυφωθεί η πρωτόφαντη μέθη στην απaráμιλλη ψυχική ορμή της ατομικής και ομαδικής πάλης, με τον ίδιο το θάνατο.

Η ελληνική λεβεντιά, ήταν μυημένη στην αγάπη και στην καταφρόνια της ζωής και του θανάτου. Μα και παράλληλα στην υπέρτατη ομορφιά της θυσίας.

Στο να πεθαίνει κανείς ευτυχής για έν' ανώτερο ιδανικό. Έτσι καλούσε το χρέος και τ' αξίωμα, ο ηθικός κώδικας του μανιφέστου που δόθηκε τότε από τον Δ. Γληνό.

Ήταν ένας συνεπαρμός που έφτανε σε καταπληχτική τόλμη και αντοχή.

Το βιβλίο λοιπόν τούτο, καθρεφτίζει με άμεσο και ζωντανό τρόπο, το πολυθαύμαστο γεγονός της Καλλιθέας.

Του χρονικού αυτού η φήμη, είχε πάρει διαστάσεις τότε, σε όλη την Ελλάδα.

Γιατί, με τη γενναιότητα και τις αμφιέσεις των μαχητών, το νικηφόρο εγχείρημα, έμοιασε σε σμικρογραφία, σαν εκείνα τα πραχτικά επιτελικά επινοήματα, των φαινομενικών παραλλαγών, όπως, του Κολοκοτρώνη στα Δερβενάκια, του Μάρκου στα Πέντε Πηγάδια, ή και τ' Αντρούτσου στο Χάνι της Γραβιάς.

Τον σεμνό, ευσυνείδητο και βραβευμένο ιστοριοδίφη και φυσιολάτρη συγγραφέα της Κόνιτσας, Σωτήρη Τουφίδη, που πήρε την αξιέπαινη πρωτοβουλία για τούτο το βιβλίο ντοκουμέντο, τον συγχαίρουμε.

Είναι έν' αυθεντικό αφήγημα αυτοπτών μαρτύρων. Βιωμένο μέσα στη φωτιά της μάχης. Πιστεύουμε ότι θα παραμείνει σα διδαχτικό παράδειγμα πατριωτικού φρονηματισμού στις νεώτερες γενιές, σαν ένα φωτεινό μετέωρο, ένα πολικό λαμπορατόριο της ηρωικής κι αθάνατης ελληνικής ψυχής, στο στερέωμα της πολεμικής κι αντιστασιακής ιστορίας του λαού μας.

Κάθε περιοχή και πόλη έχει και το συγγραφέα της. Η ευγενική και φλογερή παρόρμηση κι αγάπη στα ιστορικά και κοινωνικά δεδομένα, του Τουφίδη, όπως απόδειξε και με τα δυο προηγούμενα βιβλία του, για την Κόνιτσα, τα χωριά της, τον Αώο και τη φύση του, είναι τέτοια, που δίκαια νομίζουμε καταχτάει τον τίτλο, την κατάφαση, τον έπαινο. Αλλά και για το βασικό λόγο που ζει και κατοικεί μόνιμα στη μικρή αυτή ακριτούπολη.

Τα ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα και πράγματα σ' αυτό τον τόπο, ο Τ. προσπαθεί να τα ερευνά, να τα μελετάει μ' ευλάβεια και στοργή και στα γραφτά του, να τ' ανασταίνει να τ' αναβιώνει, να τους δίνει νέα πνοή και διάσταση, πλατύτερη φήμη κι ωφελιμότητα.

Στο χρονικό της Καλλιθέας συνειδητοποίησε πραχτικά την αναγκαιότητα, για τη σύνθεση αυτού του βιβλίου, μόλις η Πολιτεία αναγνώρισε επίσημα την επί 40 ολόκληρα χρόνια κατατρεγμένη και περιφρονημένη Εθνική μας Αντίσταση. Αυτή την πιο

περίτρανη ηθική αξία του νεώτερου εθνικού μας πολιτισμού. Αυτή την εποποιία π' ανάστησε το πνεύμα του Αισχύλου και του Λεωνίδα, κι έδωσε σαν δεύτερο Εικοσιένα συνέχεια και διάρκεια στη δόξα του γένους, ηθική δύναμη κι αχτινοβολία στο πλάτεμα της νέας εθνικής μας συνείδησης.

Ο Τ. κατάγινε μ' ανησυχία ζήλο και μεράκι. Ερεύνησε και συνάντησε όσους βρίσκονται ακόμα στη ζωή, από κείνον τον ατίμητο αντιστασιακό θρύλο· και παραθέτει τις μνήμες των αγωνιστών μαρτύρων και ηρώων.

Καταγράφει και σμίγει με απλό και γλαφυρό ύφος, λιτή και πειστική γραφή, την ενεργειακή ενότητα πάνω στην έμπνευση κι εκτέλεση του εγχειρήματος από το διοικητή του 85 Συν)τος Γ. Καλιανέση - Μεσήνη και τους πρωτοπόρους Ζδράβο, Χασιώτη, Μόκα και τους άλλους της ομάδας π' αγκάλιασαν και νίκησαν το χάρο σαν ακρίτες σ' άλλου Διγενή αλώνια.

Τέτοια μικρομεγάλα γεγονότα, φτέρωναν πιο αισιόδοξα και νικηφόρα τη δύναμη και την ορμή των ανταρτών, στον άνισο και τιτάνιο εκείνο απελευθερωτικό αγώνα. Χάραξαν νέους δρόμους, νέους ορίζοντες και νέες προοπτικές για πολιτικοκοινωνικές κατακτήσεις. Οράματα που οι λάμπεις τους δεν έσβησαν ως τώρα και που στο μέλλον θα καταυγάζουν το νέο πολιτισμό του κόσμου.

Το παράδειγμα του Τουφίδη, ας τ' ακολουθήσουν κι άλλοι, για να ολοκληρωθεί μια μέρα η αληθινή και τρισένδοξη ιστορία της Εθνικής μας Αντίστασης.

Λ. Μάλαμας

Γιάννινα 1 - 1 - 85

Ομάδα στελεχών του 85 Συν)τος
μελετά σχέδιο επίθεσης κατά
των χιτλερικών

(φωτ. Κ. Μπαλάφα)

